

Nieuwsbrief nr. 29 (oktober 2008)

Extra nieuwsbrief

In november verschijnt de 'echte' nieuwsbrief van die Goude. Met informatie over de lezing van november en een interview met Thea van Wordragen. Waarom dan deze oktoberniewsbrief? Omdat er een aantal activiteiten en/of bijeenkomsten in een eerder verschiep liggen die interessant kunnen zijn voor de lezers van deze nieuwsbrief!

'Het verleden van Nederland'

'Het verleden van Nederland' is een landelijk evenement dat start in de Week van de Geschiedenis op 10 oktober 2008 en duurt tot en met 7 december 2008. Het is een reis door de vaderlandse geschiedenis op tv, radio, internet, in tijdschriften, dagbladen en het basis- en voortgezet onderwijs.

De campagne kent landelijke, provinciale en plaatselijke activiteiten.

Landelijke activiteiten

Het hart van de campagne wordt gevormd door een achtdelige documentaireserie, uitgezonden door de NPS/VPRO op Nederland 2.

- 12-10-2008 om 20.20 uur: Verloren Verhalen
- 19-10-2008 om 20.20 uur: Hoe God verscheen in de Lage Landen
- 26-10-2008 om 20.20 uur: Religie, Rebelle en Republiek
- 02-11-2008 om 20.20 uur: De Gouden Eeuw
- 09-11-2008 om 20.20 uur: Tussen Verval en Verlichting in de uitzendingen aandacht voor Gouda?
- 16-11-2008 om 20.20 uur: De Beschaafde Natie
- 23-11-2008 om 20.20 uur: Zuilenland in Oorlog
- 30-11-2008 om 20.20 uur: Vervagende Grenzen

Daarnaast is de serie 'Groeten uit Nederland' gemaakt. De serie bestaat uit acht korte films voor inburgeraars. In de film over Gezondheid staat Gouda centraal. Er zijn opnamen gemaakt in het Catharina Gasthuis en het Farmaceutisch Museum.

Ook wordt in één van de clips, die gemaakt zijn voor het basis- en voortgezet onderwijs, aandacht besteed aan Gouda. De clips behandelen elk een historische gebeurtenis, persoon of thema. Ze sluiten aan bij de vijftig vensters van de Canon van de Nederlandse geschiedenis (zie www.entoen.nu).

Een andere activiteit is een scholierenquiz, met provinciale voorronden, waaraan diverse Goudse scholen mee zullen doen.

Provinciale activiteiten

Op 10 oktober is er een debat met de burgemeesters van historische steden. Helaas is onze burgemeester, Wim Cornelis, verhinderd.

Een quiz over de geschiedenis van Zuid-Holland vindt op 18 oktober plaats in het Goudse stadhuis.

Activiteiten in Gouda

Een Goudse activiteit is 'Lopend door Gouda's geheime onderwaeterweereit'. Gouda heeft een bijzonder waterstelsel dat in nagenoeg originele staat door de binnenstad loopt. Met allerlei watergangen onder gebouwen en smalle waterlopen langs huizen en tuinen. Dit watersysteem maakte op ingenieuze wijze gebruik van het verschil in hoog en laag water in de Hollandse IJssel en spoelde zo stelselmatig de grachten en 'riolering' van Gouda schoon. In de middeleeuwen en daarna was dit een groot goed in de strijd tegen ziekten én bij het brouwen van lekker bier! Het oude watersysteem ligt nu grotendeels verstopt in de binnenstad. Eén van de onderdoorgangen van het

eeuwenoude Goudse watersysteem is, als voorbereiding op restauratie, drooggelegd en te bezichtigen. Tijdens de tocht zijn historische watergewelven zichtbaar en kan een blik worden geworpen op oude geheimzinnige kelders en ondergrondse gangen. De onderdoorgang is gratis toegankelijk voor het publiek op:

- Vrijdag 24 oktober van 10.00 tot 17.00 uur
  - Zaterdag 25 oktober van 10.00 tot 17.00 uur
  - Zondag 26 oktober van 14.00 tot 16.30 uur
  - Zaterdag 1 november van 10.00 tot 17.00 uur
  - Zondag 2 november van 14.00 tot 16.30 uur (tevens koopzondag/braderie vanaf 11.00 uur)
- Geïnteresseerden kunnen zich melden bij de ingang van de onderdoorgang, bij de Donkere Sluis aan de Oosthaven.

In samenwerking met de VVV en het Watergilde komen er daarnaast (tegen betaling) speciale Gouda Waterstad-wandelingen, die eindigen met een bezoek aan de onderdoorgang. De wandeling duurt 1,5 uur en kost € 3,50 p.p.

De onderdoorgang zal tijdens Gouda bij Kunstlicht voor een tweede maal voor publiek open gaan.

Andere activiteiten in Gouda zijn:

- Vanaf 13 september 2008 tot en met 13 december 2008: tentoonstelling 'Sein op groen, Spoorlijnen in het Groene Hart' in Streekarchief Midden-Holland
- 10 oktober 2008 tot en met 30 november 2008: tentoonstelling over Beeldenstorm in MuseumGoudA, het Verzetsmuseum, de bibliotheek, de Agnietenkapel en kunstcentrum De Firma van Drie
- 11 oktober 2008: Landelijke archievendag. Het Streekarchief Midden-Holland is van 10.00 tot 17.00 uur open voor publiek. Er is een boekenmarkt en er zijn workshops over genealogie en archiefonderzoek
- 15 oktober 2008: Lezing in de bibliotheek over het Verleden van Nederland
- 23 oktober 2008: Waterconferentie

Waterconferentie - Inschrijven nog mogelijk

"Geef toekomstig water zijn verleden terug". Dat is de titel van de vijfde waterconferentie, die op 23 oktober 2008 gehouden wordt in de Sint Janskerk. De conferentie wordt georganiseerd door het Watergilde (onderdeel van die Goude), de gemeente Gouda en Stichting Gouda Havenstad. Het programma bevat ervaringen uit Amsterdam en Alkmaar over het terugbrengen van gedempt water. In Gouda is al drie jaar een studie aan de gang naar toekomstige waterplannen in de oude binnenstad.

Ook conclusies daaruit komen aan de orde.

De waterconferentie wordt afgesloten met de eerste wandeling door de tijdelijk drooggelegde oudste overkluizing van Gouda.

De conferentie is bedoeld voor een brede groep deskundigen en amateurs op het gebied van water. Op www.diegoude.nl, onder Activiteiten - Conferenties vindt u meer informatie over de conferentie. Ook kunt u zich via de site inschrijven. Voor meer informatie over Gouda als Hollandse waterstad kunt u terecht op www.hollandsewaterstad.nl.

Binnenkort geeft het Watergilde van die Goude een heel nieuw soort boekje uit: 'Goudse Sluizenroute, een fietstocht langs de waterwerken van de natste stad van Nederland'. Deze keer geen artikelen of een gedegen historisch onderzoek, maar een actieve handleiding en een kaart met een prachtige fietstocht langs de bruggen en sluizen van Gouda en omgeving. Natuurlijk wel met een goed leesbare en interessante beschrijving van de waterwerken die men tijdens de fietstocht tegenkomt. En dat in handig binnenzakformaat! Het boekje verkrijgbaar tijdens de Waterconferentie en vanaf 25 oktober ook iedere zaterdag in het Stadhuis. Ook ligt het boekje bij de Goudse boekhandels.

Uitzending gemist?

In de eerste aflevering van het programma "NCRV Natuurlijk: NL Onder water" werd uitgebreid aandacht besteed aan Gouda met de plannen om de historische rol van het water terug te brengen. En met name aan de rol die de Historische Vereniging die Goude en ons Gouds Watergilde daarin heeft gespeeld. Heeft u de uitzending gemist? Ga dan naar www.uitzendinggemist.nl of naar <http://nlonderwater.ncrv.nl/>.

Kosterlijke ontdekkingen: het geboortedefect van Erasmus

Een bericht van Maurits Tompot, koster van de Sint Janskerk:

“Het was jaren een publiek geheim, dat Desiderius in Gouda geboren werd. Zou het onze Desiderius schaden als we rondbazuinen dat hij hier het levenslicht zag, als onwettig kind van een ongetrouwd stel? Erger nog, dat hij de tweede zoon was van een zekere Margaretha en een Goudse priester Geraert, die nota bene de celibaatsgeloofte had afgelegd. Onder deze status, die ‘defectus natalis’ of geboortedefect wordt genoemd, ging Erasmus bijna heel zijn leven gebukt. Bepaalde kerkelijk ambten met de bijbehorende prebenden of inkomsten waren voor hem verboden, totdat hij dispensatie kreeg van paus Leo X.

Tijdens de Nacht van Erasmus op 27 oktober licht drs. Aviva Boissevain ons een tipje van die sluier op over Erasmus’ geboortedefect. Wat wordt er precies bedoeld met ‘incesto damnatoque’? Kun je nog dieper zakken? Of is het juist een voorbeeld van de krantenjongen in ‘the American dream’ die zich weet op te werken tot directeur van een groot bedrijf: de onwettige geborene wist zich als weeskind op te werken tot een van de belangrijkste geleerden in Europa? Over Amerika gesproken: wist u dat Erasmus daar populair is? En dat bijvoorbeeld Spanjaarden, Italianen en Fransen Erasmus kennen. Wij niet. En daar kan Gouda iets aan doen. We zouden bijvoorbeeld de leegstaande Jeruzalemkapel en onderwijzerswoning in kunnen richten als Erasmus Domicilie. Er komt immers geld vrij nu het Cultuurcentrum niet doorgaat. En een dergelijk Erasmus Plaza gaat geld genereren. Waar ter wereld vindt u een decorum waar één van de beroemdste Europeanen zijn eerste vorming heeft gekregen om de wereld te onderwijzen? Kom op 27 oktober vanaf 20.00 uur Erasmus’ verjaardag mee vieren, in de Burgerhal.”